

Täysistunto

Torstai 22.11.2018 klo 16.00—19.08

2.2. Suullinen kysymys sähkön siirtohintojen kohtuullistamisesta (Teuvo Hakkarainen ps)

Suullinen kysymys SKT 188/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys perussuomalaisten eduskuntaryhmältä. Edustaja Hakkarainen.

Keskustelu

16.26 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Suomalaiset kotitaloudet ovat suorastaan vihaisia sähkölaskutuksesta ja erityisesti siirtohinnoista. Multialainen Matti Ronkainen kirjoitti Keski-suomalaisessa, että hän sai 3 kuukauden sähkölaskun, jonka kokonaissumma oli 95 euroa. Tästä vajaa 3 euroa oli varsinaista sähkölaskua, siis 3 prosenttia oli energiasta, loput 97 prosenttia oli veroja ja siirtomaksuja. Liki jokaisessa muussakin perheessä ihmetellään valtavia siirtomaksuja. Ne ovat käsittämättömiä.

Perussuomalaiset esittivät viime syksynä, ja esittävät myös tänä syksynä, sähkönsiirtohinnoittelun rajoittamista. Yhtiöitten voittoja tulee alentaa asettamalla tuotolle nykyistä alempi prosentti.

Multialainen Matti Ronkainen kysyi: ”Mitä poliitikot tekevät siirtohinnan kohtuullistamiseksi?” Mitä vastaatte, ministeri Lintilä?

16.27 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihmisten huoli siirtohintojen kehittymisestä koskettaa erittäin montaa suomalaista, ja samaan aikaan myös meidän sähkönkulutus ja sähkönkäyttö ovat entistä tärkeämmässä osassa, se toimitusvarmuus — niitten laitteitten, jotka sähköllä toimivat, täytyy toimia. Silloin kun maattamme ovat runnelleet erilaiset myrskyt eri puolilla ja sähkökatkot ovat olleet pitkiä, meillä on ollut suuri huoli toimitusvarmuudesta. Ja näitten huolien takia sähkönjakeluyhtiöille on säädetty melko suuria velvoitteita tehdä investointeja, joilla tuo toimitusvarmuus paranee. Olemme kuitenkin myös halunneet pitää sen siirtohinnoittelun järkevissä mitoissa ja asettaneet, esimerkiksi viime vuonna, korotuskaton siirtohinnoille. Tässä tasapainoillaan koko ajan toimitusvarmuuden ja sen seurauksena syntyvien kustannusten välillä.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.28 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellinen hallitus teki kepposen ja myi sähköyhtiö Carunan paikatakseen huonoa taloudenhoitoaan. Se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2018 vp

oli suuri virhe. Sitä tuskin voi perua, mutta hallitus voi puuttua Energiaviraston tuottopäätöksiin.

Maakaapelointi ei ole peruste kohtuuttomille siirtomaksuille. Esimerkiksi mainitsemani Matti Ronkainen kertoi, että hänellä on maakaapelointi, mutta maakaapeliin sähkö tulee ilmajohdoja pitkin, ja sähkökatkoksia on paljon.

Perussuomalaiset vaativat asumiskustannusten halpuuttamista. Sähkönsiirtohintojen alentaminen on tähän yksi hyvä keino. Kysyn: aiotteko puuttua Energiaviraston hinnoitteluun ja alentaa yhtiöitten tuotto prosentteja?

16.29 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On varmaan hyvä kerrata tuo sähkölaskun rakenne. Se tuli tässä edustaja Hakkaraisen kysymyksessäkin hyvin korostetulla tavalla esille, mutta keskimäärin meillä sähkölaskusta yksi kolmasosa on sitä kulutusta, toinen kolmasosa on siirtoa ja kolmas kolmasosa verotusta.

Energiavirasto valvoo, että sähköä jakelevat yhtiöt toimivat lainsäädännön mukaisesti ja tällaista ylihinnittelua ei pääsisi syntymään neljän vuoden valvontajakson aikana. Ja jotta nuo vuotuiset korotukset pysyisivät kohtuullisina, sen takia laadittiin tämä vuotuinen korotuskatto. Sen sijaan siihen, että lähdetäisiin puuttumaan siihen hyvin mittaville investoinneille mahdolliseen tuottovaatimukseen, meillä todennäköisesti ei oikein lainsäädännöllisiä keinoja välttämättä ole. Mutta tuon valvonnan on oltava tarkkaa, niin että toimitaan nyt olevan lain ja pelisääntöjen mukaisesti, ja siitä on pidettävä tiukasti kiinni toimitusvarmuutta samalla parantaen.

16.31 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Caruna-kaupat tehtiin viime kaudella — kokoomus, vihreät, vasemmistopuolueet — [Välihuuto vasemmalta] ja tekisi mieli kysyä, oliko hyvä kauppa. Mutta kysynkin, kun tätäkin ohjelmaa katsoo melkein puoli miljoonaa suomalaista: Kun se sähkölasku sieltä postiluukusta tulee, niin sähkönsiirtohintaa on aivan älytön, mitään oikeudenmukaisuutta ei siitä kyllä löydy. Onko Suomessa mahdollisuus nyt tällä hetkellä valtion puuttua tähän sähkönsiirron hintaan ainoastaan kerran vuodessa? Kun se joka kerta nousee, niin sehän menee ihan pilviin. Onko tällä hallituksella mahdollisuudet vaikuttaa todellisuudessa sähkönsiirron hinnan pienentämiseen, vai onko se vain niin, että kerran vuodessa katsotaan katto ja että se nousee pilviin?

16.32 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on kaiken kaikkiaan 80 yhtiötä, jotka toimittavat meille kuluttajille sähköä, jotta sitä sieltä pistorasiasta tulee. Toki yksittäisillä yrityksillä on paljon eroa — joskus tuntuu, että valitettavankin paljon. Kuvasin yhteiskunnan siirtoyhtiöille asettamia velvoitteita toimittaa entistä säävarmemmin sähköä meidän tarpeisiimme. Ne ovat aiheuttaneet sen, että sähkönsiirtoyhtiöitten investoinnit sähköverkkoon runsaan kymmenen vuoden aikana ovat liki 10 miljardia euroa, jotta sähkö meille häiriöttä tulee, ja tästä toimitusvarmuutta parantavia investointeja on noin kolmannes. Totta kai, kun investointeja tehdään, niille odotetaan myös tuottoa, ja valitettavasti me kuluttajat joudumme sähkön siirtohinnasta jatkossakin maksamaan. Mutta valvonnan täytyy olla kohdallaan, että ylisuuria hinnoitteluja ei tehdä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2018 vp

16.33 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Elomaa totesi, että täällä puhutaan lähes puolelle miljoonalle katsojalle. Sen vuoksi olisi erityisen tärkeää, että pysytään totuudessa. Kun Fortumille annettiin lupa myydä Carunalle sähköverkot, oli ainoastaan yksi henkilö, joka sitä vastusti, ja yksi puolue: vasemmistoliitto. [Välihuutoja] Nimittäin oppositio, keskusta tai perussuomalaiset, ei äänestänyt asiaa — te ette päässeet päättämään siitä.

Arvoisa puhemies! Silloin jo totesimme sen, miksi me vastustimme Caruna-kauppaa. [Välihuutoja] Alueellista monopolia ei pidä antaa yksityisille ulkomaisille sijoittajille. 80 prosenttia Carunasta on australialaisten ja isobritannialaisten omistuksessa. Kaiken lisäksi, kun he takovat voittoa alueellisella monopolilla, he kiertävät vielä meidän verotustamme, eivät maksa kunnolla veroja Suomeen. Kysynkin nyt valtiovarainministeri Orpolta: miksi ette halua puuttua tasevapaussääntöön, joka mahdollistaa sen, että meidän ylikorkeista siirtohinnoista maksettavista [Puhemies: Aika!] voitoista ei makseta edes kunnolla veroa Suomeen?

16.34 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan sanoa sen, että en hyväksy veronkiertoa, en missään muodossaan. Meidän tehtävämme on koko ajan kehittää meidän järjestelmää niin, että me pystymme estämään veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun, joka on laitonta. Me pystymme tähän askel kerrallaan. Tämä tasevapautus, mihin viittaatte, on aikoinaan tehty viisaasti valtiovarainministeri Urpilaisen esittelystä. Käytännössä sillä turvataan 60 suomalaisen suuryrityksen toimintaedellytyksiä EU-sääntelyn puitteissa. Se on aivan välttämätöntä kymmenilletuhansille suomalaisille työpaikoille, että 60 suomalaista suuryritystä voivat tätä käyttää. Siksi tasevapautusmenettely on olemassa. Ja nyt kun ollaan tekemässä muutoksia, edelleen lausuntokierroksen perusteella laaja näkemys on se, että tämän pitää jatkua.

Mitä tulee julkisuudessa olleisiin väitteisiin, niin valitettavasti en voi kommentoida yksittäisen verovelvollisen asioita, [Puhemies koputtaa] mutta takaan sen, että teemme kaikkemme, että verot maksetaan Suomeen niin kuin pitääkin.

Kysymyksen käsittely päättyi.